

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Om Daabs-Pagten. I Anledning af S. T. Hr. Stiftsprovst Clausens Barne-Daab og offentlige Erklæring

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Om Daabs-Pagten. I Anledning af S. T. Hr. Stiftsprovst Clausens Barne-Daab og offentlige Erklæring", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1832_501A-com-shoot-idm63.pdf (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

forkortelse for Salvo Titulo (lat. 'med udeladelse af titel', dvs. med eventuelle titler underforstået). Man brugte gerne formularen for at sikre sig, hvis man skulle have glemt nogle titler eller ordensdekorationer.

tydeligvis.

dvs. syntes.

i øvrigt.

forfædres.

denne plan; Grundtvigs tilhængere ansøgte i november 1831 om at få lov til at danne en fri menighed med Grundtvig som præst. De fik afslag af kancelliet, men Grundtvig fik dog i marts 1832 tilladelse til at afholde aftensangsgudstjenester i Frederiks Tyske Kirke på Christianshavn (fra 1901: Christians Kirke).

nuværende.

trosfrihedens, religionsfrihedens.

skulle.

gale, vanvittige.

kan være (optativ).

sigter til konfirmationen.

sigter til ordinationen til præst. Grundtvig blev ordineret den 29. maj 1811.

hvis.

slippe bort; der hentydes til kancelliets afslag på Grundtvigs ansøgning fra november 1831 om at måtte træde ud af statskirken og danne en fri menighed sammen med 150 tilhængere (heriblandt en del 'vakte').

ganske vist.

under påberåbelse af.

trosfrihed, religionsfrihed.

vidende.

uafvidende.

sognebørn, medlemmer af sognets menighed.

bestemt; ganske vist

forklare.

ganske vist.

den lokale. If. kirkeretten var sognebørn henvist til den lokale sognepræst ved både sakramenter og konfirmation.

fredelige.

hvilket.

dvs. mønster, forbillede.

hverken.

ganske vist.

beskedne.

bestemt.

gældende lov i landet.

her: sakramenter. Egentlig er 'nådemidler' i luthersk tradition en dogmatisk fællesbetegnelse for Guds ord og sakramenterne som de midler, hvormed Gud rækker mennesket nåde og frelse.

her: den romerskkatolske kirke.

her: afskaffes.

betyder.

her: sakramenter. Egentlig er 'nådemidler' i luthersk tradition en dogmatisk fællesbetegnelse for Guds ord og sakramenterne som de midler, hvormed Gud rækker mennesket nåde og frelse.

ganske vist.

bekendt.

som Grundtvig skriver: sakramenter.

almene, universelle.

helt.

nok.

tildelt, givet.

sigter til *Alterbog* 1688, senest revideret i 1830.

hentydning til hhv. den anglikanske (episkopale) og den romerskkatolske kirke.

bestemt; ganske vist.

lige glade med.

hvis.

forfædrene; kirkefædrene.

himmelstrøg.

kunne.

overhoved.

kendte.

ganske vist.

hvilket.

på.

dvs. gældt, gjaldt.

særegen tilbøjelighed.

forklare.

hvad enten.

nuværende.

overfladisk.

kendt.

fintfølende.

sigter til konfirmationen.

optagelsen.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

bekæmper.

dvs. ubrydeligt; uforanderligt.

her: sakramenter.

fremført.

åbenlyst, tydeligt.

tydeligvis.

nødvendigvis.

ophørt at have bekymringer.

opretholdelsen.

forfædre; kirkefædre.

kæmpet sig gennem tiden på jorden.

er kommet igennem.

hverken.

nødvendigvis.

redelige, anstændige.

åbenlyst.

nok.

samfundet.

oprigtige, ærlige.

til.

sigter til dåbsritualet, sådan som det var udformet i hhv. *Kirke-Ritualet* 1685 og den forordnede *Alterbog* 1688 (senest revideret i 1830). De to bøger udgjorde tilsammen enevældens liturgiske regelsæt. Liturgiske forandringer mht. kirkelige handlinger og sakramenter skete ved en løbende revision af alterbogen (jf. Rasmussen 2012).

uden forringelse.

bestemt, afgjort.

hvis.

tydeligvis.

nødvendigvis.

slippe bort.

sigter til Helligånden.

må man dog råde (optativ).

ophævelsen.

tydeligvis.

nuværende.

bekæmper, modarbejder.

dvs.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

som Grundtvig skriver: sakramenterne (dåb og nadver).

hverken.

et beløb, som den enkelte husstand i en købstad betalte til præsten.

sikkerhed, garanti.

hvad enten.

rimelighed.

til.

bekæmpelse.

dertil.

to sæt liturgiske formler. Et lignende forslag om ritualfrihed blev oprindeligt lanceret af H.N. Clausen i *Catholicismens og Protestantismens Kirkeforfatning, Lære og Ritus* (1825)

trosfrihed, religionsfrihed.

må.

dvs. førte.

sigter til reformationen.

adskillelse; skisma.

adskillelsen; skismaet.

sig.

rimelighed.

den mest ubestridelige, uomtvistelige.

for vores skyld.

god fællesskabsfølelse, venskab mellem landsmænd.

dvs. hellere.

adskillelse; skisma.

indbefatter.

samfundsmæssig.

foragt, hovmod.

frelse.

dvs. skelsår.

dvs. muhamedanere, muslimer.

ordsprog, jf. Mau 1879, nr. 10.487, og Grundtvig 1845, nr. 2.331.

uden tvivl, med sikkerhed.

nok.

præst.

bekæmpe, angribe.

agtværdige, danske mænd.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

fortræd.

forfædres.

overhovedet, formanden.

for det.

overdreven tilbøjelighed til at danne grupperinger; gruppebestemt fanatisme.

forfædre; kirkefædre.

være i stærk eller urolig udvikling.

udvikle sig færdig.

trofrihed, religionsfrihed.

trosfæller.

dødelig sygdom.

må tilgive (optativ).

aftengudstjeneste.

i lige så høj grad.

religiøs sammenkomst, bestående overvejende af lægfolk.

Anvendt litteratur

- *Alterbog* 1688, se [Bagger, Hans] (1688)
- [Bagger, Hans] (1688) *Forordnet Alterbog udi Danmark og Norge*. København
- *Danmarks Og Norgis Kirke-Ritual* (1685). København. Anvendt i den digitaliserede udgave fra Nasjonalbiblioteket
- Clausen, H.N. (1825) *Catholicismens og Protestantismens Kirkeforfatning, Lære og Ritus*. København
- Grundtvig, N.F.S. (1845) *Danske Ordsprog og Mundheld, samlede og ordnede af Nik. Fred. Sev. Grundtvig*. København
- *Kirke-Ritualet* 1685, se *Danmarks Og Norgis Kirke-Ritual* (1685)
- Mau, Edvard (1879) *Dansk Ordsprogs-Skat*, bind 1-2. København
- Rasmussen, Jens (2012) "Liturgi og tekster mellem statskirke og folkekirke" i *Kirkehistoriske Samlinger*, s. 137-163. København